

Etelänhoikkaängelmä

Backruta

Thalictrum simplex subsp. *simplex*

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Etelänhoikkaängelmä on leinikkikasveihin kuuluvan hoikkaängelmän alalaji. Se on monivuotinen, pysty, 40–80 cm korkea ja yläosastaan haarova. Etelänhoikkaängelmän soikeahko lehtilapa on kolme kertaa parilehdykkinen. Kukinto on pitkähkö, osaksi lehdekäs ja harsu, mutta runsaskukkainen kerrannaisterttu. Kukkien väri vaihtelee sinipunaisesta kellanvihertävään. Etelänhoikkaängelmä kukkii kesä-heinäkuussa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Etelänhoikkaängelmä kasvaa niityillä, kedoilla, rantatörmillä, pellonreunoissa, ojanpenkoilla ja tienpientareilla karttaen huomattavan hapanta kasvualustaa. Etelänhoikkaängelmä esiintyy harvinaisena paikoittain Etelä-Suomessa sekä Pohjois-Savon eteläosissa.

Nykytila ja uhkatekijät

Etelänhoikkaängelmä on perinteisen karjanhoidon loputtua uhanalaistunut elinympäristöjen umpeenkasvun takia, kuten monet muutkin niittykasvit. Nykyään sitä uhkaa umpeenkasvun lisäksi myös kasvupaikkojen rakentaminen. Useat esiintymät sijaitsevat arvokkaissa perinnemaisemakohteissa ja vanhoilla kulttuuripaikoilla. Vain muutama etelänhoikkaängelmän kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Valoa vaativa etelänhoikkaängelmä todennäköisesti hyötyy puuston poistosta. Hakkuita suunniteltaessa kasvupaikka tulisi ottaa huomioon siten, ettei kasvupaikalle varastoida puita eikä sen päältä ajeta. Etelänhoikkaängelmän kasvupaikkaa voidaan hoitaa pitämällä se avoimena pensaikkona raivaamalla ja niittämällä tai laiduntamalla. Se ei kuitenkaan siedä liian voimakasta laidunnusta tai kulutusta.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Kettunen, T. 2009. Etelä-Savon uhanalaiset kasvit. Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri r.y., Savonlinna. S. 91.
- Uotila, P. 2012. Etelänhoikkaängelmä – *Thalictrum simplex* ssp. *simplex*. Teoksessa: Rytteri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. (toim.). Suomen uhanalaiset kasvit. S. 330–332. Tammi, Helsinki.